

tvor voda, bratr strom, sestra hvězda
pavel, jitka, tomáš a jan herynkovi

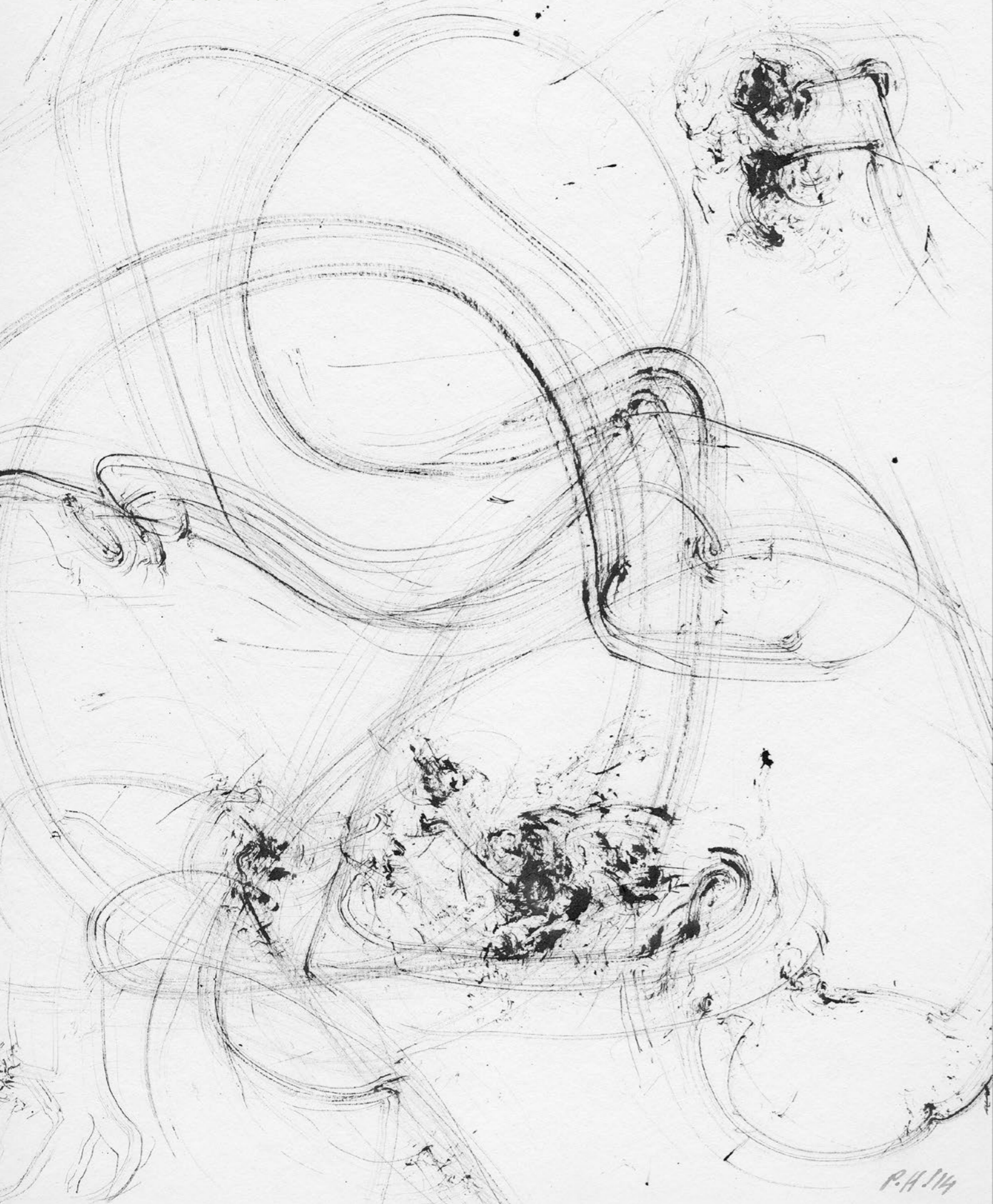
28.3. — 28. 5. 2015

galeriezet

Město Velká Bystřice

radost z kaligrafie

beru štětec
jen tak pro radost
a píšu a píšu,
zanechávajíc za sebou
dlouhé linie tančících znaků.

rozmluva s přírodou je pro umělce *conditio sine qua non* (nezbytná podmínka).
umělec je člověk, sám přírodou a kousek přírody v prostoru přírody.

pavel herynek

vítr a voda a tráva

jednou z hlavních motivací, proč vůbec v minulosti začala vznikat výtvarná díla, byla potřeba člověka promlouvat s přírodou. dialog s přírodními zákony, s danostmi světa, ale také dialog se sebou samým, se svým vnitřním já – to jsou patrně nejsilnější a nejčastější pohnutky, proč kdysi člověk nakreslil první linii, proč z hlíny vymodeloval první sochu, proč začal rozměšňovat různé přírodní materiály, aby získal barvu, s níž namaloval první obrazy. a jakkoli v pozdějším vývoji, kdy do poznávání přírody vstoupilo vědecké zkoumání, dokázalo lidstvo odhalit mnohá přírodní tajemství, přece i dnes naše lidské příbuzenství s přírodou zůstává obestřeno mnoha otázkami. tím spíše je pro výtvarné umělce tematika přírodních dějů, jevů i tvarů nevyčerpatelným zdrojem.

jakým tvorem je pro nás voda? jaká je to vlastně hmota, když se jí dokážeme dotýkat, ale ona z naší dlaně neuchopitelně mizí? a jak pevným skupenstvím je strom, když jeho podoba se každým dnem proměňuje? vítr, voda a tráva. to jsou neuchopitelní představitelé přírodního společenství, bez nějž si svůj život neumíme představit. tráva je kůží či srstí krajiny – jsou to vlasy, se kterými si v přírodě pohrává vítr. jsou to vlasy, které můžeme pohladit.

výtvarné umění moderní doby se od pozorování přírody velmi výrazně posunulo směrem k pozorování lidské společnosti. umělec vstoupil do dialogu se sebou samým a začal zobrazovat své vnitřní světy i své postoje a otázky, jimiž se ptal po smyslu lidského života. současné umění je proto nesmírně různorodou oblastí, v níž ovšem onen pradávny dialog s přírodou zůstává stále aktuální.

společná výstava *tvor voda, bratr strom, sestra hvězda*, na níž se se slovesným uměním setkávají fotografie, tušová malba a manipulovaný obraz, může být vnímána jako exemplární příklad novodobého pojetí aristotelovy zásady „unitas multiplex“, tedy jednoty v rozmanitosti. je to několik autorských pohledů na vnitřní život přírody. ale možná ještě silnější hodnotou této výstavy je její lidský rozměr v podobě pozoruhodného tvůrčího rodinného setkání. autoři se odvážili ke společné prezentaci, která nabízí možnost osobitého nahlédnutí do soukromí. je to důkaz, že výtvarné umění se v jedné rovině vždy snažilo o vytvoření nového tvaru, nové vizuální skutečnosti, ale současně bylo vždy především formou dialogu.

pavel herynek se ve svých kresbách v minulosti často zabýval různými přírodními zákonitostmi, zajímal ho pohyb, v některých objektech se mu spolutvůrcem stala rotace (kruhové artikulace), v jiných využíval zrcadlení (modulátory). dokonce si našel řadu postupů, v nichž výslednou podobu kresby spolu s ním vytvářel fyzikální princip. výtvarné velmi výrazné byly například cirkulární kresby a rotokaligrafie, při jejichž tvorbě se autor kreslicím nástrojem dotýkal roztočené plochy papíru. kresby, které pavel herynek vytváří v posledním období, jsou možná více subjektivní, protože jejich kompozici, strukturu a dynamiku určuje sám umělec prací vlastní ruky a myslí. ale současně tyto kresby v sobě nesou něco obecnějšího, nějakou dlouhodobě zažitou zkušenost, takže navzdory zdánlivé subjektivitě promlouvají o hodnotách obecnějších – možná o pohybu větru, o zvucích vody a růstu trávy.

ve fotografiích tomáše herynka nacházíme tiché pozorování okamžitých situací, které lze vnímat současně jako typické fotografické „uložení“ pomíjivého okamžiku, ale současně v těch fotografiích nacházíme určitou stopu věčnosti, postižení nějaké přírodní danosti. v těch fotografiích je zobrazen bratr strom i bratr pták a matka voda a kouzelník vítr.

jan herynek zase může být zařazen do společenství těch umělců, kteří svou motivaci nacházejí ve svém vnitřním světě, v nějakém vyzorovaném obyčejném detailu. například pro jeden velký cyklus prací byl inspirujícím detailem otisk či fotografický záznam vlastního prstu, struktury kůže, daktyloskopický detail. manipulací a reuší z tohoto nepatrného detailu vytvořil rozsáhlou obrazovou strukturu. ale tak přece naše oči i naše mysl pracují, když z dílčího detailu dokážeme odvodit obecnější souvislosti. k poslednímu souboru byl inspirován podobami bakterií pod elektronovým mikroskopem.

úspěšné verše japonské básničky v překladu jitky herynkové jsou v některých okamžicích stejně silnou výtvarnou či vizuální výpovědí jako obrazy, kresby nebo sochy. v nepatrném slovním spojení jsou skryty obrazy, které si vnímavý čtenář podle svých představ sám dotváří. je to jednoduché jako „zábava za podzimního večera – na každé kapce rosy / počítám jeden / měsíc vedle druhého / celou noc / až do svítání.“

až budete odcházet z výstavy, hledejte, kam se ukryla sestra hvězda.

radek horáček, únor 2015

lotosový měsíc

poezie budhistické řeholnice rengecu

rengecu (1791–1875), vlastním jménem ótagaki nobu, se narodila v kjótu jako nemanželské dítě šlechtice a mladé gejši a byla adoptovaná rodinou ótagaki. v třiceti třech letech po smrti dvou manželů a dvou dětí hledala útočiště ve víře, stala se budhistickou řeholnicí a přijala jméno rengecu – lotosový měsíc. byla uznávanou umělkyní – společnicí u dvora, vzdělaná v básnictví, kaligrafii, keramice a válečných uměních. ve své poezii dává přednost přímému jednoduchému vyjádření pocitů, používá prostý jazyk, básně evokují představy a umožňují, aby si čtenář text zaplnil svou vlastní zkušeností.

básně z angličtiny převedla jitka herynková

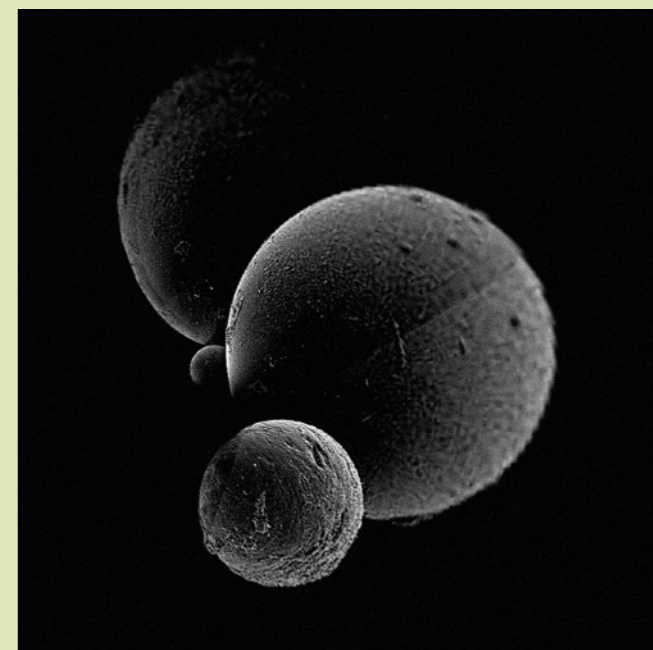
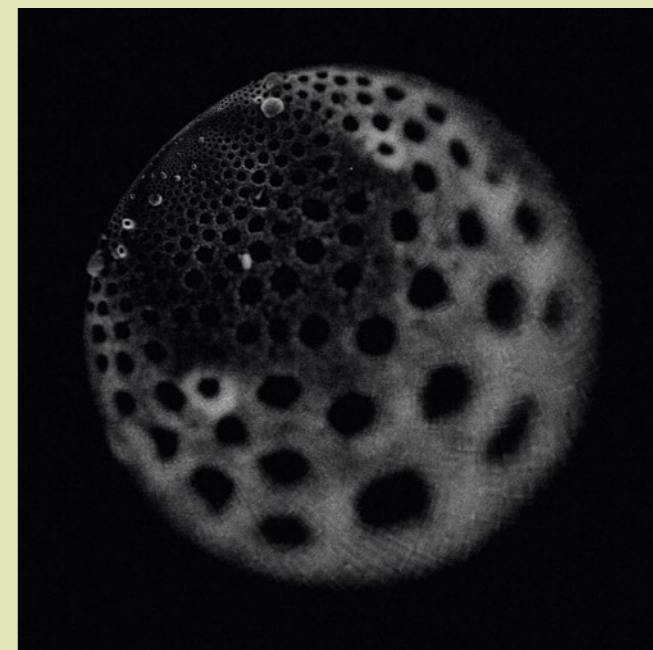
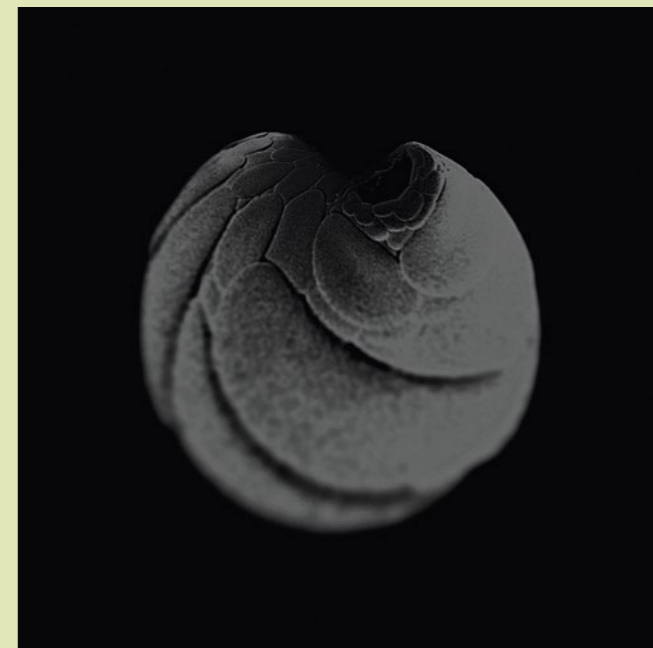
prof. paeddr. radek horáček, ph.d. (nar. 1959)

teoretik výtvarného umění, výtvarný publicista, autor první české monografie o přiblížení umění *galerijní animace a zprostředkování umění*, brno 1998. publikoval více než tisíc recenzí či glos v odborném i denním tisku. v letech 2002–2006. byl ředitelem domu umění města brna. od roku 1990 pracuje na masarykově univerzitě, v současné době jako vedoucí katedry výtvarné výchovy. člen českého komitétu insea, syndikátu novinářů, českého rybářského svazu a různých odborných společností.

< pavel herynek | ze série *podněty krajiny*
2014 | tuš na papíře 29,7 x 21 cm

mlha
od rána naprosto klidná
daleko od
vřavy světa –
jen s jarní mlhou.

letní měsíc
chladný stín
zářivého měsíce
na volném prostranství
nechává zapomenout
na denní starosti.

^
tomáš herynek | na soutoku sázavy a vltavy
davle 2013 | barevná fotografie

>
jan herynek | terra nova
2014–2015 | tisk na fotografickém papíře

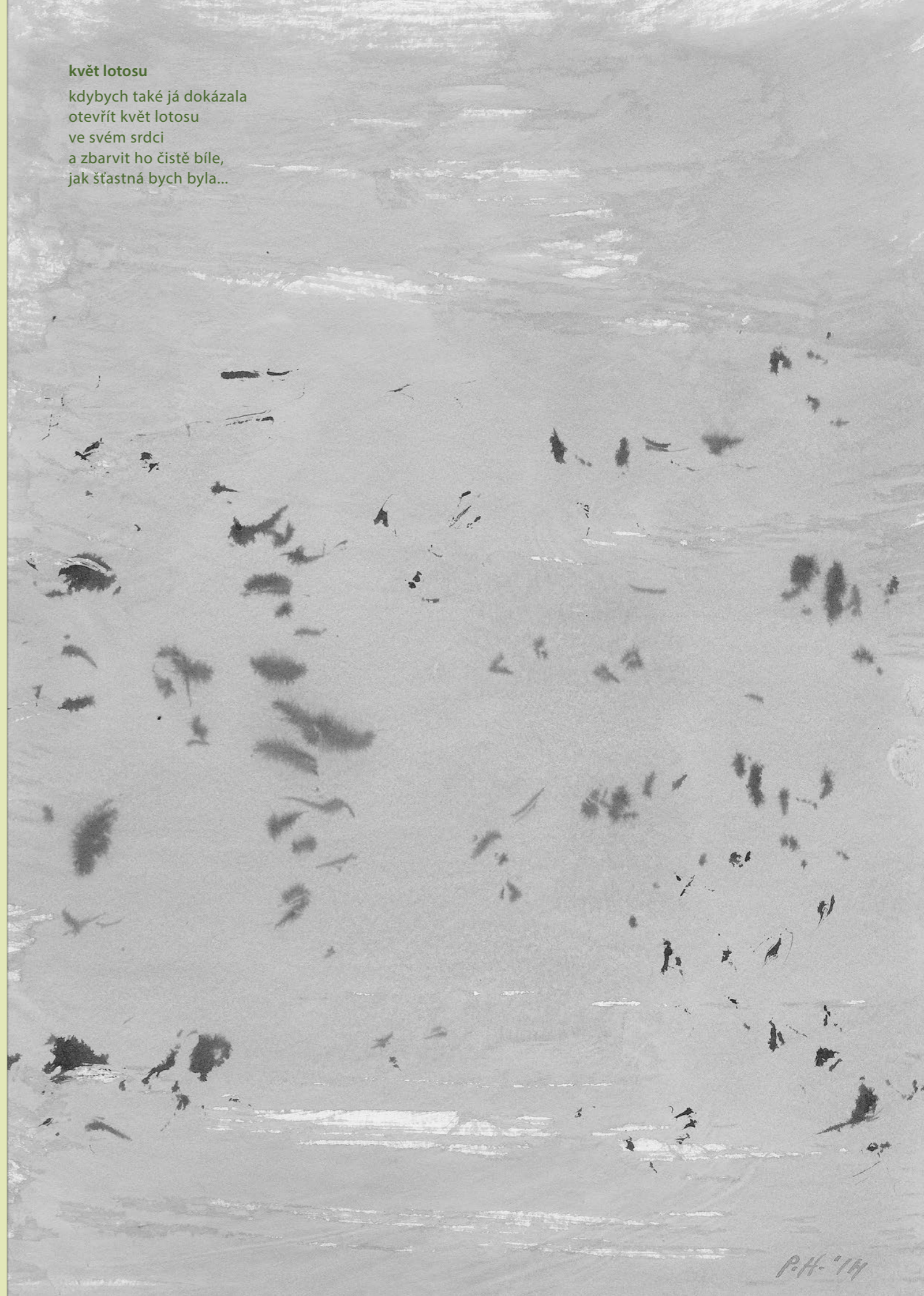
jarní led
jarní ledy
na řece v údolí
odrážejí
let lesních pěnic
spěhajících do města.

^
tomáš herynek | ze série vltava
praha 2013 | černobílá fotografie

>
pavel herynek | ze série podněty krajiny
2014 | tuš na papíře 29,7 x 21 cm

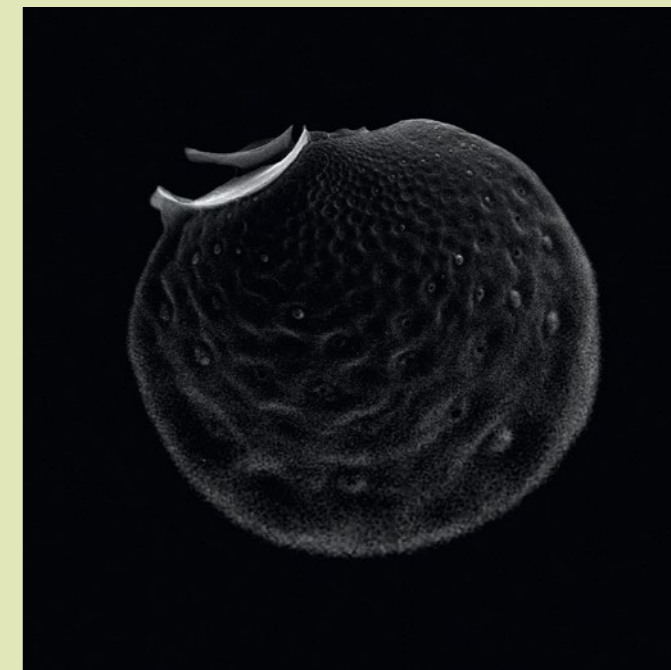
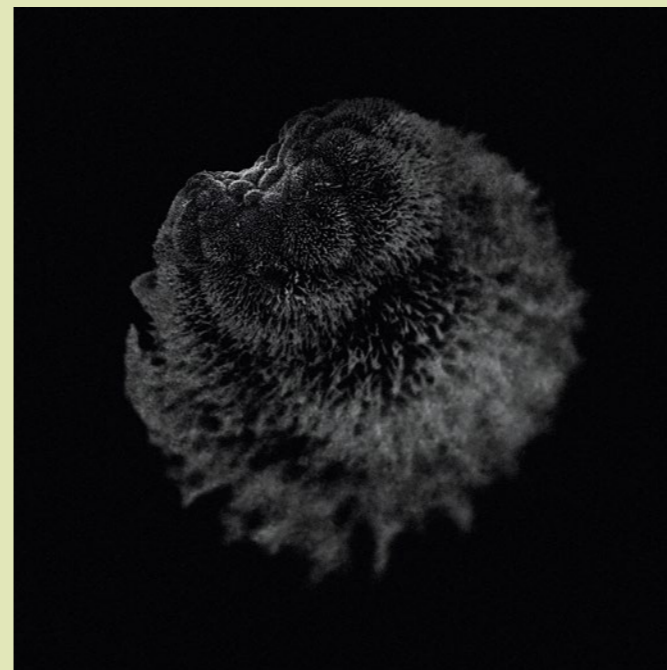
květ lotosu

kdybych také já dokázala
otevřít květ lotosu
ve svém srdci
a zbarvit ho čistě bíle,
jak šťastná bych byla...

netopýři v měsíčním světle
v mdlém světle měsíce
u okapu mé chaty
kmitají kolem
vlajících větví vrby
mí staří přátelé – malí netopýři!

< ^
jan herynek | terra nova
2014–2015 | tisk na fotografickém papíře

>
tomáš herynek | přehrada josefův důl
2012 | barevná fotografie

větřík na začátku léta
množství mraků,
pár zbylých květů,
svěží letní hory,
vonné zelené listy
a jemný chladný vánek.

louka polního kvítí

raději než je posekat,
usušit nebo svázat do kytice,
nechme podzimní květiny žít
a radujme se z louky
takové, jaká je...

< pavel herynek | ze série podněty krajiny
2014 | tuš na papíře 29,7 × 21 cm

^ tomáš herynek | běleč nad orlicí
2011 | barevná fotografie

jitka herynková nar. 1946 v olomouci

po absolvování filozofické fakulty univerzity palackého pracovala jako středoškolská profesorka, knihovnice a po roce 1989 jako vedoucí kanceláře zahraničních styků univerzity palackého. věnuje se překladatelské práci.

překládá z angličtiny poezii, dětskou literaturu, romány (*inkoustový měsíc*, votobia, 1991 | *imagisté*, fra, 2002 | helen lawsonová: *odvaha za úsvitu*, fra, 2004 | nikki giovanniová: *houpání na duze*, periplum, 2008 | gerda mayerová: *daleko od domova*, h a h, 2012 | roald dahl: *jirkova zázračná medicína*, knižní klub, 2007 | roald dahl: *matylda*, knižní klub, 2007 | roald dahl: *fantastický pan lišák*, knižní klub, 2009 | syrie jamesová: *ztracené memoáry jane austenové*, knižní klub, 2008 aj.).

jako soukromé tisky vydala pro své přátele tři svazky překladů poezie nazvaných *sešito* s tématy počasí, přátelství a básně japonské básničky renegecu.

je členkou obce překladatelů.

pavel herynek nar. 1943 v poličce

po studiích na ff up pracoval jako středoškolský profesor, samostatný odborný pracovník v divadle hudby oks v olomouci a vysokoškolský učitel na katedře výtvarné výchovy univerzity palackého. v současné době tvoří ve svém ateliéru a dílně, kde se věnuje kresbě, tušové malbě, tvorbě šperků a objektů. je členem spolku olomouckých výtvarníků a klubu konkrétistů z olomouc.

kresbami doprovodil řadu publikací samizdatů i oficiálních nakladatelství.

vystavoval samostatně a kolektivně doma i v zemích evropy, v usa a japonsku. jeho práce jsou zastoupeny ve sbírkách muzeí a galerií v ČR i v zahraničí, na příklad v uměleckoprůmyslovém muzeu v pražce, moravské galerii v brně, muzeu moderního umění v olomouci... slovenské národní galeii v bratislavě, v museo internazionale delle arti applicate, torino, museum of fine art boston, kammerhofmuseum gmunden, mary de rachewiltz collection, brunnenburg, tirole pr. merano ad.

tomáš herynek nar. 1970 v olomouci

vyučil se dřevu a kovomodelářem. vedle sportu, kterému se náruživě věnoval od malička, rád jako kluk kreslil počátku různé scény ze života indiánů, později hlavně ryby (sám rybařil), ptáky, brouky, motýly aj. některé kresby přenesl i do grafiky prostřednictvím suché jehly. zde jsou počátky jeho zájmu o přírodu podnětené jeho rybářskými zážitky nebo zážitky z táborů a výletů do hor nebo k moři s rodiči a bratrem janem. ve fotografii je autodidakt. oblast jeho fotografického zájmu je široká: od krajiny, městské scenérie, sportovní fotografie až po portrét a reportáž z pracovního prostředí nebo rodinného života. fotografie publikoval v lidových novinách, fotovideo, listy, host a v katalogích výstav.

vystavuje od roku 2009. naposledy se samostatně představil v roce 2013 v galerii josefa sudka v pražce. v posledních letech také vystavuje své studie materiálů a detailů na společných výstavách s konkrétisty kk3.

jan herynek nar. 1973 v olomouci

po šesti semestrech studia dějin výtvarného umění na filozofické fakultě univerzity palackého se rozhodl odejít a věnovat se práci grafika a designéra. jako designér má dvacetiletou praxi. samostatně pracuje třináct let ve svém studiu design herynek a zabývá se grafickým a zčásti také produktovým designem, tvorbou produktů, vizuální identity a stylu. graficky upravil celou řadu publikací a bibliofilii.

ve své volné tvorbě je přitahován možnostmi manipulovaného obrazu. už ve svých začátcích experimentoval s netradičními postupy snímání skutečnosti a jeho následným přetavením do podoby tajemných obrazů. velkým povzbuzením pro jeho ranou volnou tvorbu byl velmi kladný ohlas jeho prací u dalibora chatrného a arséna pohribného.

vystavoval samostatně a kolektivně doma i v evropských zemích. naposledy se představil v loňském roce společně s bratrem a otcem na výstavě triáda v centru bohyslava martinů v poličce. jeho práce jsou zastoupeny ve sbírkách muzeí a galerií v ČR i v zahraničí.

více na www.herynek.cz (design představuje jan na www.herynek.com)

galeriezet

zámecké náměstí 775
783 53 velká bystřice
galeriezet@velkabystrice.cz
www.galeriezet.cz
tel.: +420 774 818 153

tvor voda, bratr strom, sestra hvězda – pavel, jitka, tomáš a jan herynkovi | galeriezet 28.3.–28.5.2015
kurátor výstavy: jaroslav pastuszak | grafický design: petr šmalec | vydalo: město velká bystřice 2015